Dosar nr. 4r-985/25 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
4-24046079-02-4r-20032025 Judecător Ana Costiuc

D E C I Z I E
în numele Legii

08 iulie 2026 mun. Chişinău
Colegiul penal al Curţii de Apel Centru, în componenţă:
Preşedintele completului, judecător Denis Băbălău
Judecătorii Elisaveta Buzu și Vladislav Schibin

a judecat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, cererile de recurs declarate de către avocatul Rudei Lilian în interesele lui Turcu Ion și de avocatul Iliescu Alina în interesele lui Turcu Ion împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024, în cauza contravenţională în privinţa lui Turcu Ion, IDNP *****, născut la *****, învinuit de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 318[1] Cod contravenţional

Procedura de notificare legal executată

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

La 24 aprilie 2024 în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a prarvenit spre examinare cauza contravențională intentată în privința lui Turcu Ion în temeiul art. 318/1 Cod contravențional.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI 06 252079 din 17 aprilie 2024, Turcu Ion la 01 aprilie 2024, ora 16:58, fiind în ***** str. *****B a încălcat ordinul de restricție de urgență nr. 61 emis la 31 martie 2024.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024, s-a recunoscut vinovat Turcu Ion de comiterea contravenției prevăzute de art. art. 318[1] Cod contravențional şi în baza acestei legi i-a fost stabilită acestuia o pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 50 (cincizeci) ore. S-a explicat lui Turcu Ion prevederile art.37, alin. (6) Cod contravențional, și anume că în caz de eschivare de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, această sancțiune se înlocuiește cu arest contravențional.

La data de 13 martie 2025 avocatul Iliescu Alina în interesele lui Turcu Ion a declarat recurs împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024, prin care solicită repunerea în termen, admiterea recursului, casarea Hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024 în privința

cet.Turcu Ion și pronunțarea unei decizii prin care a dispune încetarea procesului pe motivul lipsei faptului contravenției.

În cererea sa, recurentul susține că instanța de fond a examinat cauza cu încălcarea dreptului la apărare și a normelor procedurale prevăzute de Codul contravențional. Acesta invocă faptul că nu a fost citat legal și nu a avut cunoștință despre existența procesului contravențional, deși instanța era obligată să asigure citarea sa corespunzătoare și, după caz, să dispună aducerea silită în condițiile art. 437 Cod contravențional. Potrivit recurentului, lipsa unei citări legale și întocmirea procesului-verbal fără participarea sa au determinat încălcarea gravă a dreptului la apărare, inclusiv prin neprezentarea materialelor dosarului contravențional, fiind invocată în acest sens și jurisprudența CtEDO în cauza *Petru Roșca c. Moldovei*.

De asemenea, recurentul contestă temeinicia constatării vinovăției sale pentru contravenția prevăzută de art. 318[1] Cod contravențional, argumentând că probele administrate – informațiile recepționate prin serviciul 112, declarațiile victimei, cererea acesteia și ordinul de restricție de urgență – nu demonstrează existența elementului intenției, care reprezintă o condiție esențială pentru angajarea răspunderii contravenționale. În opinia sa, nici agentul constatator în procesul-verbal, nici instanța de fond nu au stabilit și nu au descris faptul că încălcarea ordinului de restricție a fost săvârșită intenționat, limitându-se la constatarea simplă a pretinsei încălcări. Astfel, recurentul susține că lipsește o probă concludentă care să confirme neexecutarea intenționată a ordinului de restricție, iar condamnarea sa contravine principiului prezumției de nevinovăție și exigențelor unui proces echitabil, întrucât vinovăția nu a fost demonstrată în mod legal și dincolo de orice dubiu rezonabil.

La data de 13 martie 2025 avocatul Rudei Lilian în interesele lui Turcu Ion a declarat recurs împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024, solicitînd repunerea în termenul de atac, admiterea recursului, casarea hotărîrii primei instanțe, încetarea procesului pe motivul lipsei faptului contravenției.

Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

Astfel, Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță în raport cu argumentele recursului declarat, Colegiul penal ajunge la concluzia că urmează a fi admise cererile de recurs declarate de

către avocatul Rudei Lilian în interesele lui Turcu Ion și de avocatul Iliescu Aliona în interesele lui Turcu Ion cu casarea a hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024, din următoarele considerente.

Cu referire la respectarea termenului de declarare a recursurilor formulat de avocatul Iliescu Alina și de Rudei Lilian în interesele lui Turcu Ion împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 23 decembrie 2024, Colegiul reține că, potrivit art. 468 alin. (1) din Codul contravențional, recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării acesteia, iar pentru părțile care nu au fost prezente la examinarea cauzei sau la pronunțarea hotărârii, termenul curge de la data înmânării copiei hotărârii, în condițiile legii.

Totodată, conform art. 469 alin. (1) din Codul contravențional, recursul declarat peste termenul prevăzut de lege poate fi considerat depus în termen dacă instanța constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate ori de lipsa informării participantului la proces despre adoptarea hotărârii, în situația în care acesta nu a participat la examinarea cauzei și nici la pronunțarea soluției.

Din materialele cauzei rezultă că împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 23 decembrie 2024, a fost exercitată calea de atac în termen legal de către avocatul Antoci Maria, în interesele lui Turcu Ion.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 05 februarie 2025, cererea de recurs a fost restituită ca urmare a nerespectării modalității procedurale de depunere, instanța explicând expres că restituirea acesteia nu împiedică exercitarea repetată a căii de atac, cu respectarea procedurii prevăzute de lege.

Ulterior, prin decizia Oficiului Teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat din 07 martie 2025, pentru apărarea intereselor lui Turcu Ion a fost desemnat avocatul Iliescu Alina. După preluarea mandatului, aceasta a solicitat acces la materialele cauzei la 11 martie 2025, a luat cunoștință de dosar la 12 martie 2025, iar la data de 13 martie 2025 a formulat și depus recursul împotriva hotărârii contestate.

În condiții similare, mandatul avocatului Rudei Lilian, desemnat de O.T. Chișinău al C.N.A.J.G.S. a fost datat dâcu 13 martie 2025, dată la care a fost depusă cererea de recurs.

În aceste circumstanțe, Colegiul constată că partea și-a manifestat în mod neechivoc intenția de a exercita calea de atac încă din termenul legal, prima cerere de recurs fiind depusă în termen, iar imposibilitatea examinării acesteia a fost determinată exclusiv de nerespectarea modalității procedurale de depunere. De asemenea, noii apărători desemnați au acționat cu promptitudine imediat după preluarea apărării și după studierea materialelor cauzei. Prin urmare, ținând cont de existența unor motive obiective și întemeiate care au justificat depunerea ulterioară a recursului, precum și de necesitatea garantării efective a dreptului la acces la justiție și la exercitarea căilor de atac, Colegiul apreciază că recursurile declarate de avocații

Iliescu A. și Rudei L. în interesele lui Turcu Ion urmează a fi considerat depuse în termen.

Cu referire la fondul cauzei, Colegiul reține că în conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. a) din Codul contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul,* casînd hotărîrea atacată, parțial sau integral, şi adoptă una dintre următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441.

Astfel, instanța de recurs reține că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI 06 252079 din 17 aprilie 2024, Turcu Ion este învinuit în aceea că la 01 aprilie 2024, ora 16:58, fiind în ***** str. *****B a încălcat ordinul de restricție de urgență nr. 61 emis la 31 martie 2024.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art.10 Codul Contravențional, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale și se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență.

În corespundere cu prevederile art. 440 alin. (1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art. 442 alin. (1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede și o sancționează și determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

În temeiul prevederilor art. 458 Codul Contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumtanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, iar potrivit prevederilor art. 460 Codul

contravențional, instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptice și juridice ale cauzei.

Conform prevederilor art. 425 Cod Contravențional, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită.

Colegiul apreciază justificată concluzia primei instanțe, expuse în hotărîrea contestată, care a reținut în susținerea vinovăției contravenientului Turcu Ion, pe faptul comiterii contravenției probele care au fost cercetate în ședința de judecată, și anume: - procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr.MAI06 252079 din 17.04.2024, întocmit în baza art. 318/1 Cod contravențional, în privința lui Turcu Ion, - informație 112 din 01; 04; 05; 06 și 08 aprilie 2024, procesul-verbal de audiere a victimei din 04.04.2024, cererea victimei, ordinul de restricție de urgență din 31.03.2024 care a fost adus la cunoștință cet. Turcu Ion prin intermediu rețelelor de telecomunicații, fapt confirmat la fila dosarului nr. 20-21.

În aprecierea acestor probe, Colegiul reține că ordinul de restricție de urgență reprezintă, potrivit Legii nr. 45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, un act administrativ emis de organul de poliție prin care sunt dispuse măsuri imediate de protecție a victimei, inclusiv stabilirea unor obligații și interdicții pentru agresor, având ca scop prevenirea repetării actelor de violență și asigurarea securității victimei și a altor membri ai familiei.

Or, din probatoriul administrat rezultă că Turcu Ion a fost informat despre existența și conținutul ordinului de restricție de urgență, iar conduita manifestată ulterior, concretizată prin acte de violență psihologică exercitate asupra victimei Bulicanu Maria și prin nerespectarea măsurilor impuse prin ordinul respectiv, întrunește elementele constitutive ale contravenției imputate. În aceste condiții, aplicarea răspunderii contravenționale apare ca o măsură necesară și proporțională pentru asigurarea protecției efective a victimei și prevenirea repetării comportamentelor abuzive.

Colegiul constată dovedit faptul, că Turcu Ion la data de 01 aprilie 2024, ora 16.58, fiind depistat în curtea casei din or. Durlești, str. *****B a încălcat prevederile Ordinului de restricție de urgență nr.61 din 31 martie 2024, care indicau în mod expres interdicția de a se afla la această adresă în intervalul de timp: 31.03.2024, ora 10.00-09.04.2024, ora 10.00. Argumente plauzibile privind existența unor circumstanțe de forță majoră, circumstanțe care să excludă răspunderea contravențională prevăzute expres de lege, nu au fost prezentate și demonstrate.

Totodată, Colegiul reține că obligația autorităților naționale de a interveni prompt și eficient în situațiile de violență în familie rezultă inclusiv din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, în Hotărârea din 28 mai 2013 pronunțată în cauza Eremia și alții contra Moldovei, Curtea a statuat că statul are obligații pozitive, în temeiul art. 8 din Convenție, de a adopta și aplica măsuri efective de protecție a victimelor violenței domestice.

Prin urmare, reacția autorităților în prezenta cauză și atragerea contravenientului la răspundere pentru încălcarea măsurilor de protecție se înscriu în exigențele impuse de Convenție și de jurisprudența europeană privind prevenirea și combaterea violenței în familie.

În ceea ce privește argumentele părții apărării referitoare la faptul că examinarea cauzei contravenționale în prima instanță s-a desfășurat în lipsa lui Turcu Ion, Colegiul le apreciază ca fiind neîntemeiate și lipsite de suport factual și juridic.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că la examinarea cauzei în instanța de fond a participat avocatul Antoci Maria, în calitate de apărător al contravenientului, care a beneficiat de toate drepturile procesuale prevăzute de lege, inclusiv de posibilitatea de a formula cereri, de a prezenta argumente și obiecții, de a administra și combate probele, precum și de a susține poziția apărării.

Prin urmare, simplul fapt că Turcu Ion nu a fost prezent în ședința de judecată nu este, prin el însuși, de natură să atragă nulitatea procedurii sau să demonstreze caracterul inechitabil al procesului, atât timp cât acesta a fost reprezentat de apărător, iar instanța a asigurat respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor și dreptului la apărare. În aceste condiții, Colegiul constată că examinarea cauzei în lipsa contravenientului nu a adus atingere garanțiilor procesuale prevăzute de lege și nu poate constitui temei pentru casarea hotărârii contestate.

Prin urmare, Colegiul consideră întemeiată și legală concluzia instanței de fond, potrivit căreia acțiunile lui Turcu Ion întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 318^1 din Codul contravențional, vinovăția acestuia fiind demonstrată prin probele administrate în cauză.

Totodată, art.441 alin.(1) lit. b) din Codul contravențional prevede că, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.3 alin.(3), art.4 alin. (3) și articolele 20-31.

În conformitate cu prevederile art.3 din Codul contravențional, caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de legea în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Legea contravențională care înăsprește sancțiunea sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei contravenții nu are efect retroactiv.

Colegiul penal constată că la caz sunt aplicabile prevederile art.30 alin. (2) din Codul contravențional, (Legea în vigoare la momentul comiterii contravenției-01.04.2024), menționează că prescripția înlătură răspunderea contravențională. Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an.

Astfel, calculat termenul de prescripție de 1 an din data ultimei acțiuni, și anume din data de 01.04.2024, a expirat la data de 01.04.2025.

Conform art.461 din Codul contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la articolele 441 și 445, instanța încetează procesul contravențional.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal va admite, recursul declarat de avocați în interesele lui Turcu Ion, casând hotărârea primei instanțe și va înceta procesul contravențional, din motivele menționate.

Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. a) din Codul contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru

D E C I D E :

Admite cererile de recurs declarate de către avocatul Rudei Lilian în interesele lui Turcu Ion și de avocatul Iliescu Alina în interesele lui Turcu Ion, casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 decembrie 2024, rejudecă cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care încetează procesul contravențional pe învinuirea lui Turcu Ion, născut la *****, IDNP ***** pe faptul comiterii contravenției prevăzute la art. 318[1] din Codul contravențional, în temeiul intervenirii termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: Denis Băbălău

Judecătorii: Elisaveta Buzu

Vladislav Schibin